

Роль викладача в керівництві навчально-виховним процесом

Навчально-виховний процес у вищому навчальному закладі забезпечується декількома підрозділами, а саме: ректоратом, навчальним відділом, деканатами, викладацькими та студентськими колективами. Керівництво діяльністю цих ланок повинно проводитися згідно із загальним плануванням, цілеспрямованим визначенням змісту, форм та методів. Кожна частина складної системи підготовки спеціалістів, кожен підрозділ виконує заздалегідь передбачені заходи, підпорядковує свою діяльність загальній меті та логіці навчально-виховного процесу.

В сучасних умовах підвищується значення авторитету викладача. Неавторитетний вихователю не може глибоко впливати на студента, що, в свою чергу, не сприяє успішній взаємодії учасників навчально-виховного процесу. Для успішного керівництва викладачеві необхідні базові та різносторонні знання, хороша підготовка як в загальноосвітньому, спеціальному, так і в психолого-педагогічному відношенні. Маючи такий рівень підготовленості, він конкретніше визначає цілі та засоби навчальної та виховної роботи, глибше вивчає та враховує особливості індивідуальної та колективної психології студентів, швидше знаходить підхід, правильно будує взаємовідносини, впливає на настрої та ставлення до навчання та майбутньої професії.

Підготовка кваліфікованого спеціаліста повинна базуватися на міцному науковому підґрунті, яке гарантує дотримання оптимального поєднання фундаментальних та практичних знань. В зв'язку з цим викладачу необхідно володіти знаннями в області методичних та технологічних проблем сучасної дидактики вищої школи, основами науково-методичної та навчально-методичної роботи. Навчальний матеріал, який пропонується студентам, повинен підлягати серйозній обробці, а саме: структуруванню; психологічно грамотному перетворенню наукових знань в професійно-орієнтований матеріал; застосуванню методів та прийомів складання задач, вправ, тестів та модулів на різні теми, основ створення зрозумілого тексту. Розробка навчальної та навчально-методичної літератури вирізняється необхідністю певним чином конструювати навчальний матеріал із відповідної області знань або сфери діяльності, оскільки він являється одним із основних засобів навчання та елементом навчального процесу.

Давньокитайський філософ Конфуцій сказав: «Три шляхи ведуть до знань: шлях роздумів – це шлях найблагородніший, шлях наслідування – це шлях найлегший, а шлях досвіду – це шлях найгірший». Призначення педагога, його професійна спрямованість поєднує в собі рух по цих трьох шляхах одночасно.

Особистість викладача являється основним засобом впливу на формування у кожного студента високого рівня інтелектуального, духовного, фізичного та культурного розвитку. Справжній педагог повинен вміти добитися такого ефекту, коли виховання переростає в самовиховання, може підвищити мотивацію студента. Ефективність навчально-виховного процесу напряму залежить від кваліфікації викладача, його самовідданості, захоплення роботою та творчого ставлення до справи.